

Barnevernets anskaffelser

Forvaltningsrevisjonsrapport

23.02.11

INNHold

1. INNLEDNING	1
1.1 Vurderingskriterier	1
1.2 Avgrensinger	1
1.3 Problemstillinger	2
1.4 Anvendte metoder i prosjektet	2
1.5 Rådmannens kommentarer	2
2. FØLGER BRUKEN AV BISTAND REGELVERKET?	3
2.1 Følges kravene til konkurranse?	3
2.2 Følges kravene til dokumentasjon?	6
2.3 Følges kravene til skatteattest mv?	7
2.4 Følges kravene til kontrakt?	8
2.5 Følges kravene om habilitet?	9
3. HVILKE TILTAK ER IVERKSATT FOR Å FÅ SAMSVAR MED REGELVERKET?	11
3.1 Vurderingskriterier	11
3.2 Funn/fakta	11
3.3 Revisjonens vurdering	13
4. REVISJONENS KONKLUSJON OG ANBEFALINGER	14
4.1 Konklusjon	14
4.2 anbefalinger	15
KILDEHENVISNINGER	1
RÅDMANNENS HØRINGSSVAR	1
REVISJONENS BEMERKNINGER	1

1. INNLEDNING

Kontrollutvalget vedtok å gjennomføre en forvaltningsrevisjon av barnevernets bruk av bistand¹. Undersøkelsen skulle vurdere om bistanden er i samsvar med anskaffelsesregelverket og om den gir gode og effektive tjenester for barna.

Bakgrunnen for undersøkelsen var bl.a. et tips knyttet til utbetaling til et leverandørfirma.

Underveis i prosjektet kom det flere oppslag i media om ulovlige anskaffelser i barnevernet i Bærum og kommunen ble innklaget til KOFA². Kontrollutvalget vedtok³ å dele prosjektet der den ene delen skulle vurdere om anskaffelsene er i samsvar med regelverket. Denne rapporten omhandler kun dette. Vurdering av om bistanden gir gode og effektive tjenester fremlegges senere i en egen rapport.

1.1 Vurderingskriterier

Vurderingskriteriene omfatter politiske vedtak, lovkrav, regelverk etc. som inneholder krav eller mål som skal oppfylles på området.

Etter kommuneloven § 23 skal rådmannen sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll⁴.

Lov om offentlige anskaffelser⁵ og Forskrift om offentlige anskaffelser⁶ regulerer anskaffelsesprosessen ved kjøp av barneverntjenester.

Lov om barneverntjenester⁷ (barnevernloven) regulerer kommunens oppgaver i barnevernet og regulerer også ansvarsfordelingen mellom det kommunale barnevernet og statlig barnevernmyndighet. Rundskriv Q-06 2007 fra Barne- og likestillingsdepartementet regulerer oppgaver og ansvarsforhold mellom kommunen og statlig barnevernmyndighet, herunder betalingsordninger i barnevernet.

Det nasjonale anskaffelsesregelverket og kommunens interne retningslinjer for innkjøp stiller en rekke krav til gjennomføringen av offentlige anskaffelser generelt, og offentlige anskaffelser over 500.000.- spesielt. Vurderingskriteriene som ligger til grunn for denne rapporten er nedfelt i:

- Lov om offentlige anskaffelser av 16.07.1999 (anskaffelsesloven).
- Forskrift om offentlige anskaffelser av 07.04.2006 (anskaffelsesforskriften).
- Bærum kommunes Innkjøpshåndbok av 30.08.2007.

1.2 Avgrensinger

Barnevernet er i kommunens regnskap delt inn i tre budsjettområder (ansvar): Kommunalsjef⁸, Barneverntjenesten⁹ og Barnevernsvakten¹⁰. Det er kun Barneverntjenesten som kjøper inn bistand av betydning¹¹. Vi ser derfor bare på Barneverntjenesten.

¹ Kontrollutvalget møte 13.12.10, sak 059/10 *Forvaltningsrevisjon tidsfrister prosjektene i 2011*.

² Klagenemnda for offentlige anskaffelser.

³ Vedtatt kontrollutvalget møte 07.02.11 sak 00/11...

⁴ Lov av 25.09.1992 nr.107: Lov om kommuner og fylkeskommuner (Kommuneloven).

⁵ Lov om offentlige anskaffelser av 16.07.1999 (anskaffelsesloven).

⁶ Forskrift om offentlige anskaffelser av 07.04.2006 (anskaffelsesforskriften).

⁷ Lov om barneverntjenester av 17.07.1992 (barnevernloven).

⁸ Ansvar 250.

⁹ Ansvar 251.

Da fokuset i kontrollutvalgets vedtak er bistand, har vi ikke sett på renholdstjenester, vedlikeholdsavtaler eller lignende.

Revisjonen har videre avgrenset mot barneverntjenestens kjøp av advokatbistand, da disse rekvireres av kommuneadvokaten. Vi har heller ikke sett på anskaffelser som omfattes av kommunens sentrale rammeavtaler.

1.3 Problemstillinger

Vi velger å dele inn rapporten i følgende to problemstillinger:

- Følges anskaffelsesregelverket ved kjøp av bistand?
- Hvilke tiltak er iverksatt for å få anskaffelsene i samsvar med regelverket?

I framstillingen under hver av problemstillingene vil vi først presentere relevante fakta vi har samlet inn, for deretter å vurdere fakta opp mot kriteriene. Til slutt i rapporten vil vi gi en samlet konklusjon i forhold til problemstillingene.

1.4 Anvendte metoder i prosjektet

Prosjektet er gjennomført og rapportert i samsvar med *Standard for forvaltningsrevisjon organisert som prosjekt* (RSK 001)¹².

Revisjonen har hentet inn fakta fra kommunens regnskapssystem, dokumentasjon knyttet til anskaffelsene fra kommunens saksbehandlersystem (Websak) og dokumenter oversendt fra Barneverntjenesten, samt samtaler med kommunalsjef og barnevernsjef.

1.5 Rådmannens kommentarer

Rådmannens kommentarer til rapporten er vedlagt.

---

¹⁰ Ansvar 254.

¹¹ Barnevernvakten kjøpte inn eksterne konsulent tjenester for 11 000.-, resten er interne konsulentkjøp. Kommunalsjef kjøpte inn varer og tjenester til egen produksjon for 18 000.

¹² Fastsatt av styret i Norges Kommunerevisorforbund 23.05.05.

2. FØLGER BRUKEN AV BISTAND REGELVERKET?

Kjøp av helse- og sosialtjenester, herunder barneverntjenester omfattes av anskaffelsesregelverket¹³. Det følger av forskriften¹⁴ at kjøp av slike tjenester er omfattet av forskriftens del I og II. Anskaffelsesforskriften og kommunens interne regelverk oppstiller følgende hovedpunkter:

- krav til konkurranse
- krav til dokumentasjon av anbudsprosess
- krav til innhenting av attester for betaling av skatt mv
- krav til bruk av skriftlig kontrakt
- regler om habilitet

2.1 Følges kravene til konkurranse?

2.1.1 Vurderingskriterier

Det er et grunnleggende krav i lovverket at alle offentlige anskaffelser skal være gjenstand for konkurranse¹⁵. Bakgrunnen for kravet er at konkurranse anses som et egnet virkemiddel for å sikre mest mulig effektiv ressursbruk i det offentlige og bidra til økt verdiskapning i samfunnet¹⁶. Kravet til konkurranse skjerpes ved større anskaffelser. Kommunens innkjøpshåndbok krever at det skal innhentes og mottas tilbud fra minst tre leverandører dersom anskaffelsen er over 100 000. Anskaffelser over 500.000.- eks. mva. skal kunngjøres i Doffin¹⁷, som er den nasjonale databasen for anskaffelser.

Det finnes noen unntak for kravet til kunngjøring av anskaffelser over 500.000.-¹⁸. Kunngjøring er for eksempel ikke påkrevd dersom anskaffelsen bare kan foretas hos én leverandør i markedet. Det er også unntak for såkalte "hasteanskaffelser"¹⁹. Det er videre gitt et særlig unntak i forskriften²⁰ som bl.a. innebærer at kjøp av barneverntjenester fra ideelle organisasjoner ikke må kunngjøres. Det er innkjøper som må kunne godtgjøre at vilkårene for unntak er oppfylt. Begrunnelse for unntak bør protokollføres²¹. Unntaksbestemmelsene tolkes restriktivt²².

I kommunens innkjøpshåndbok står det at unntak *skal vurderes konkret og dokumenteres i protokoll for anskaffelsen i hver enkelt sak*. Det står videre at i forbindelse med vurdering av unntak *skal anskaffelsesenheten eller kommuneadvokaten kontaktes for å kvalitetssikre unntaksvurderingen i protokollen*²³.

¹³ Se nærmere uttalelse i brev av 21.01 2008 fra Fornyings- og administrasjonsdepartementet.

¹⁴ § 2-1 (1) og (5) i anskaffelsesforskriften

¹⁵ § 5 i lov om anskaffelser og 3-1 i anskaffelsesforskriften..

¹⁶ Veileder til reglene om offentlig støtte, Fornyings- og administrasjonsdepartementet november 2006.

¹⁷ § 9-1 i anskaffelsesforskriften og kap. 1.1, punkt 4 i Innkjøpshåndboka.

¹⁸ § 2-1 eller § 14-4 i anskaffelsesforskriften.

¹⁹ § 2-1 (2) pkt a og c.

²⁰ § 2-1 (3) i anskaffelsesforskriften.

²¹ § 3-2 (2) i anskaffelsesforskriften.

²² Se bl.a. Dragsten: Håndbok i offentlige anskaffelser 2006 side 41.

²³ Anskaffelsehåndboka pkt 1.1. Denne interne rutinen ble innført i 2010 som tiltak etter revisjonens rapport *følges anskaffelsesreglene?*.

For denne problemstillingen legger revisjonen følgende kriterier til grunn:

- ⇒ Alle anskaffelser skal så langt mulig baseres på konkurranse
- ⇒ For anskaffelser over 100 000.- skal det innhentes og mottas tilbud fra tre leverandører
- ⇒ Anskaffelser over 500.000.- skal kunngjøres i Doffin.
- ⇒ Unntak skal vurderes og dokumenteres i protokoll.

2.1.2 Funn/fakta

I 2010 utgjorde innkjøpt bistand²⁴ 26 millioner kroner, eller ca 13 % av driftsutgiften i barneverntjenesten²⁵. Utbetalingene gikk til 75 ulike leverandører. Revisjonen har fokusert på de 14²⁶ leverandørene som fikk utbetalt mer enn 100 000.- i 2010²⁷. Disse leverte for til sammen 21 millioner kroner. Den største leverandøren fikk utbetalt over 9 mill.

8 leverandører i utvalget hadde leveranser for over 500 000.-. Anskaffelser over 500 000 kroner skal i utgangspunktet utlyses i Doffin²⁸.

Barneverntjenestens innkjøp relaterer seg i hovedsak til innkjøp av såkalte *tunge hjelpetiltak*²⁹ og *saksbehandlertjenester*.

Saksbehandlertjenester ble innkjøpt fra tre leverandører i utvalget for til sammen 4,8 millioner kroner i 2010. For disse anskaffelsene har revisjonen ikke mottatt dokumentasjon på at det har vært gjennomført konkurranse i samsvar med regelverket. Forholdet knyttet til ett av disse har vært omtalt i media³⁰ og kommunen har blitt innklaget til KOFA³¹ for brudd på anskaffelsesregelverket. Kommunen risikerer å bli ilagt gebyr³² for ulovlige direkteanskaffelser.

Barneverntjenesten hadde en samlet utbetaling på ca 16,6 millioner i 2010 for kjøp av tunge hjelpetiltak. Barneverntjenesten har inngått rammeavtale med flere leverandører av denne typen tjenester. 9 av de 14 firmaene som har fått utbetalt over 100 000.- er anskaffelser som omfattes av denne rammeavtalen.

En leverandør av såkalte "tunge hjelpetiltak" omfattes ikke av rammeavtalen. Leverandøren fakturerte kommunen for 1,3 millioner kroner i 2010. Revisjonen har ikke mottatt dokumentasjon på at det har vært konkurranse om denne anskaffelsen. Barneverntjenesten forklarer at som en konsekvens av inngåelse av rammeavtaler for tunge hjelpetiltak er denne leverandøren faset ut i løpet av 2010.

Institusjonstjenester er i utgangspunktet et statlig ansvar. Staten har ansvaret for å etablere og drive barnevernsinstitusjoner, eller inngå avtale med private om kjøp av plasser³³. Kommunen har det avgjørende ordet i forhold til vurderingen om barnet har behov for plassering i institusjon, mens den statlige regionale myndigheten tar den endelige avgjørelsen

²⁴ Art 270 Ekstern konsulentbruk, 272 Eksternkjøp vikarer og 37 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal produksjon.

²⁵ Ansvar 25100 Barnevernstjenesten, Art 270 Ekstern konsulentbruk, 272 Eksternkjøp vikarer og 37 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal produksjon.

²⁶ De firmaene der barnevernet har ansvar for å følge regelverket. Ikke medtatt rammeavtaler kommunen har inngått, tjenestene kommuneadvokaten bestiller.

²⁷ Tall hentet fra Leverandørreskontroen i økonomisystemet.

²⁸ Database for offentlige innkjøp.

²⁹ Omfatter for eksempel hybler med oppfølging, intensiv familierapi o.l.

³⁰ Asker og Bærum budstikke, 4.1.2011.

³¹ Klagenemnda for offentlige anskaffelser.

³² Kofa kan ilegge gebyr for ulovlige direkteanskaffelser for inntil 15% av anskaffelsens verdi.

³³ Barnevernloven § 5-1 og § 5-8, se også rundskriv Q-06/2007 fra Barne- og likestillingsdepartementet. Oppgave- og ansvarsfordeling mellom kommuner og statlige barnevernmyndigheter – herunder om betalingsordninger i barnevernet.

om valg av institusjonsplass ut fra en vurdering av barnets behov³⁴. Staten v/ Bufetat inngår avtaler med de private institusjonene og plasserer barna på grunnlag av disse fremforhandlede kontraktene. Det inngås en såkalt trepartsavtale mellom kommune, statens fagteam og institusjonen. Etter denne avtalen betaler kommunen en egenandel til institusjonene for disse plassene.

Revisjonen fant imidlertid at kommunen har plassering av barn hos en av disse private institusjonene også utenfor de avtalene Bufetat har inngått. Barneverntjenesten forklarer at disse klientene er enslige mindreårige asylsøkere som kommunen har plassert på hybel med oppfølging ved institusjonen. Dette er ansett som nødvendige oppfølgingstiltak etter institusjonsoppholdet. For disse plassene får kommunen full refusjon av Staten. Utbetalingene for disse plassene utgjorde samlet, ca 2,2 millioner kroner i 2010.

Utbetaling til en psykolog oversteg 100 000.- i 2010. Revisjonen har ikke mottatt dokumentasjon på at det har vært innhentet konkurrerende tilbud fra tre leverandører for denne anskaffelsen. Økonomitallene viser videre at det samlet utbetales over 600 000 kroner til psykologer og over 500 000 kroner til advokater. Disse utbetalingene fordeler seg med lavere beløp på flere leverandører. Økonomitallene synes å vise at omfanget av disse tjenesteinnkjøpene er relativt stabile over tid. Tallene viser samtidig at utbetalingene til det enkelte firma varierer veldig fra år til år.

2.1.3 Revisjonens vurdering

Barnevernstjenesten benytter privat bistand særlig til såkalte *tunge hjelpetiltak* og til saksbehandlertjenester.

Innkjøp av tjenester for *tunge hjelpetiltak* er for 2010 hovedsakelig foretatt på basis av rammeavtale inngått i samsvar med anskaffelsesregelverket. Det var likevel store utbetalinger til én leverandør av tunge hjelpetiltak utenfor rammeavtalen. Utbetalingene er så høye at anskaffelsen skulle vært kunngjort iht. regelverket. Revisjonen forstår at begrunnelsen for fortsatt kjøp fra denne leverandøren er at det har tatt tid å fase ut disse tiltakene fordi det av hensyn til barna er viktig med kontinuitet i hjelpetilbudet. Revisjonen viser til at det er adgang til unntak, for eksempel dersom anskaffelsen kun kan foretas fra en leverandør. Dersom barneverntjenesten mener et av unntakene kommer til anvendelse må dette vurderes konkret og begrunnes i anskaffelsesprotokoll. Dette ble ikke fulgt for denne anskaffelsen.

Barnevernstjenesten foretar videre betydelige innkjøp av *saksbehandlertjenester*. Det er ikke dokumentert at disse har blitt utsatt for konkurranse i samsvar med regelverket. Innkjøpene er av en slik størrelse at kommunen risikerer å bli ilagt gebyr for ulovlige direkteanskaffelser.

Der hvor kommunen inngår avtaler om plassering ved institusjon utenfor statens rammeavtaler er det, slik revisjonen vurderer det, kommunen som har ansvaret for at disse avtalene inngås i samsvar med anskaffelsesregelverket. Dette gjelder uavhengig av om disse plassene er underlagt statlig refusjonsordning eller ikke³⁵. Også her gjelder kravet at dersom barneverntjenesten mener et av unntakene kommer til anvendelse så må dette vurderes konkret og protokollføres. Dette er ikke gjort i foreliggende tilfeller.

³⁴ Rundskriv Q-06/2007 side 7.

³⁵ Se rundskriv Q-05/2011 om statsrefusjon for kommunale utgifter til barneverntiltak for enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger. Her står bl.a. på side 3 at "det forutsettes at kommunens kjøp av tjenester har skjedd etter konkurranse i henhold til lov om offentlige anskaffelser".

Revisjonen mener det er viktig i fremtiden å være oppmerksom på omfanget av utbetalingene til de ulike leverandørene i løpet av året. Utgangspunktet gjelder at alle anskaffelser skal legges ut for konkurranse så langt dette er mulig ved å innhente konkurrerende tilbud. Dette gjelder også anskaffelser under 100 000 kroner. Revisjonen mener at totalinnkjøpene av *psykolog- og advokattjenester* i barneverntjenesten bør vurderes spesielt. Samlet utgjør innkjøp fra disse typene leverandører over en million kroner, samtidig som utbetalingene til den enkelte leverandør er relativt lavt. Revisjonen mener kommunen bør vurdere å inngå rammeavtaler for henholdsvis advokattjenester og psykologtjenester. Dette for å sikre at en overholder regelverket og for å kunne spare penger.

2.2 Følges kravene til dokumentasjon?

2.2.1 Vurderingskriterier

Oppdragsgiver skal sikre forutberegnelighet, gjennomsiktighet og etterprøvbarhet gjennom anskaffelsesprosessen³⁶. For anskaffelser over 100 000.- kroner skal det føres anskaffelsesprotokoll. Protokollen skal beskrive *alle vesentlige forhold og viktige beslutninger* gjennom hele anskaffelsesprosessen³⁷. I vedlegg til forskriften³⁸ er det oppstilt skjema som angir hvilke opplysninger protokollen minst skal omfatte. Det fremgår bl.a. at det skal gis en begrunnelse for utvelgelse av leverandør. Begrunnelse for valg av leverandører til rammeavtale skal også meddeles alle deltakerne i konkurransen³⁹. Kommunen har laget egen mal for anskaffelsesprotokoll for innkjøp.

Det skal videre føres protokoll fra tilbudsåpningen. Det skal være minst to representanter fra oppdragsgiveren til stede på tilbudsåpning. Av protokollen bør det som et minimum fremgå hvem som er tilstede, og hvilke leverandører som har inngitt tilbud⁴⁰. Det er viktig å dokumentere at tilbud er fremkommet innen frist. Tilbud innkommet etter tilbudsfristen skal avvises⁴¹. Dersom tilbud som leveres for sent aksepteres kan det være risiko for at tilbyder har fått vite innholdet i andre konkurrerende tilbud.

Gjennom kommunens saksbehandlingssystem WebSak, er det laget egen mal for anskaffelsesprosesser, med viktige milepæler og egne maler for aktuelle dokumenter i anskaffelsesprosessen.

For denne problemstillingen legger revisjonen følgende kriterier til grunn:

- ⇒ Det skal føres protokoll for alle anskaffelser som overstiger 100.000.- eks. mva.⁴².
- ⇒ Protokollen skal beskrive alle vesentlige forhold og viktige beslutninger gjennom hele anskaffelsesprosessen⁴³.
- ⇒ Tilbudsåpning skal protokolleres i samsvar med regelverket
- ⇒ Mal for anskaffelsesprotokoll/tilbudsåpning i WebSak bør følges⁴⁴.

³⁶ Lov om offentlige anskaffelser § 5.

³⁷ § 3-2. i anskaffelsesforskriften.

³⁸ Vedlegg 4.

³⁹ Anskaffelsesforskriftens § 13-3 jf § 11-14.

⁴⁰ Kommunen har laget en egen mal for protokoll for tilbudsåpning; i *Innkjøpshåndboka* heter at tilbudsåpning skal gjennomføres av minimum to representanter og det skal føres protokoll som inneholder: dato og tidspunkt for åpning, navn på deltagere under åpningen, navn på tilbydere og leveringstidspunkt jf kap. 2.6 i innkjøpshåndboka.

⁴¹ § 11-11 i anskaffelsesforskriften.

⁴² § 3-2 første ledd i anskaffelsesforskriften.

⁴³ § 3-2 annet ledd i anskaffelsesforskriften.

2.2.2 Funn/ fakta

Revisjonen har funnet at det er ført protokoll fra tilbudsåpningen og anskaffelsesprotokoll for anskaffelsen av *tunge hjelpetiltak*. I anskaffelsesprotokollen fremgår kort referanse til hva som skal anskaffes, anslått verdi på kontrakt, hvilken type konkurranse som er gjennomført, navn på leverandører som har inngitt tilbud og hvilke leverandører som er valgt. Det er vist til tilbudsbrevet som inneholder en oppstilling av valgte leverandører etter prioritet innenfor de ulike innkjøpskategoriene. I de interne saksdokumentene revisjonen har fått tilgang til foreligger en nærmere begrunnelse for utvelgelsen.

Anbudsprotokollen er datert, men ikke signert. Rådmannen ønsker å presisere at protokollen er fylt ut og låst/avsluttet i Websak.

For de innkjøpene hvor revisjonen har vist til at det ikke har blitt gjennomført konkurranse iht. regelverket foreligger ikke protokoll (se kapittel 2.2).

2.2.3 Revisjonens vurdering

Kravene til protokollføring er langt på vei fulgt for anskaffelsen vedrørende *tunge hjelpetiltak*.

Revisjonen mener det er viktig at det skannes en signert versjon av protokoll på saken og at det ikke er tilstrekkelig å låse protokollen i saksbehandlingssystemet..

2.3 Følges kravene til skatteattest mv?

2.3.1 Vurderingskriterier

For alle anskaffelser over 100.000.- skal det kreves skatteattest for merverdiavgift og skatteattest for skatt ikke eldre enn 6 måneder⁴⁵ fra alle leverandører. Det er videre et krav at norske leverandører skal fremlegge egenerklæring om at leverandør oppfyller lovbestemte krav innen helse, miljø og sikkerhet (HMS-egenerklæring)⁴⁶. Leverandører som ikke oppfyller disse kravene skal avvises⁴⁷. Formålet med reglene er å sikre at oppdragstakerne overholder skatterettslige lover og HMS-lovgivningen og hindre at det offentlige inngår avtaler med ”useriøse” leverandører.

Etter korrupsjonssakene i kommunen initierte rådmannen flere tiltak for å forebygge korrupsjon og annen økonomisk utroskap. Det ble vedtatt at kommunen skal håndheve en streng praksis med hensyn til å avvise firmaer som kan avvises etter anskaffelsesregelverket. Det ble blant annet utarbeidet et *egenerklærings skjema* hvor leverandørene blir bedt om å opplyse eventuelt kjennskap til forhold som gjør at de rammes av anskaffelsesforskriftens regler om avvisning eller om selskapet har tilknytning til kommunens beslutningstakere som kan gjøre disse inhabile. Det fremgår av *Innkjøpshåndboka*⁴⁸ at for innkjøp over 500.000.- eks mva skal alle leverandører motta egenerklæring til utfylling sammen med konkurransegrunnlaget.

For denne problemstillingen legger revisjonen følgende kriterier til grunn:

---

⁴⁴ Kap. 1.5 i Innkjøpshåndboken.

⁴⁵ § 3-3, første ledd i anskaffelsesforskriften.

⁴⁶ § 8-8 i anskaffelsesforskriften

⁴⁷ § 11-10 og § 20-12 i anskaffelsesforskriften.

⁴⁸ Kap. 1.1, punkt 4 i Innkjøpshåndboka.

- ⇒ Tjenestestedet skal kreve at samtlige norske leverandører som leverer tilbud, fremlegger skatteattester og HMS-egenerklæring
- ⇒ Leverandørene skal motta egenerklærings skjema til utfylling.

2.3.2 Funn/fakta

Revisjonens gjennomgang av leverandørene som leverte tilbud i forbindelse med anbudskonkurranse om tunge hjelpetiltak i kommunen viser at samtlige av disse leverandørene har levert skatteattest for skatt ikke eldre enn 6 måneder. To av leverandørene mangler skatteattest for mva. For nyregistrerte firmaer vil det ikke alltid kunne utstedes skatteattest for merverdiavgift. I slike tilfeller er det tilstrekkelig med en skriftlig bekreftelse fra skattemyndighetene om at leverandøren ikke er merverdiavgiftspliktig⁴⁹. En slik bekreftelse foreligger for en av leverandørene.

Samtlige av leverandørene som leverte tilbud i konkurransen har signert HMS egenerklæring⁵⁰ og kommunens egenerklærings skjema for offentlige anskaffelser og inhabilitet.

For de innkjøpene hvor revisjonen har vist til at det ikke har blitt gjennomført konkurranse iht. regelverket foreligger ikke attester (se kapittel 2.2).

2.3.3 Revisjonens vurdering

Revisjonen har ikke funnet avvik fra kravene til skatteattest mv. for de leverandørene hvor det har vært gjennomført en anskaffelsesprosess iht. regelverket. For de andre leverandørene er det ikke innhentet slik dokumentasjon.

2.4 Følges kravene til kontrakt?

2.4.1 Vurderingskriterier

En kontrakt angir viktige mellomværende mellom partene og er en forutsetning for at kommunen skal kunne sikre sine økonomiske forhold i forhold til leverandør. I innkjøpshåndboka/websak finnes standardkontrakter for kommunens innkjøp. Det fremgår at ”minimum skal være Bærum kommunes standard kontraktsvilkår”.

For denne problemstillingen legger revisjonen følgende kriterier til grunn:

- ⇒ Kontrakten skal minimum tilfredsstillende kommunens standard kontraktsvilkår⁵¹.

2.4.2 Funn/fakta

Anskaffelsen av tunge hjelpetiltak har grunnlag i en kontrakt utarbeidet av kommunen. For de anskaffelsene hvor anskaffelsesprosessen ikke er fulgt er det leverandørens egne kontrakter som regulerer avtaleforholdet med kommunen.

2.4.3 Revisjonens vurdering

Revisjonen er kritisk til at Barneverntjenesten benytter kontrakter utarbeidet av leverandørene. Dette innebærer risiko for at kjøp av tilsvarende tjenester reguleres ulikt alt etter hvordan de ulike leverandørene har funnet det hensiktsmessig å regulere avtaleforholdet

⁴⁹ Dragsten og Lindalen: kommentarutgave til regelverket for offentlige anskaffelser, side 906.

⁵⁰ Hos en av leverandørene mangler riktignok selve signaturen på HMS skjemaet.

⁵¹ Kap. 2.4, s. 20 i Innkjøpshåndboka.

med kommunen. Kommunen har selv utarbeidet ulike standardkontrakter som regulerer forhold som er viktige for kommunen. Disse bør i utgangspunktet benyttes. Ved behov bør det utarbeides egne kontrakter som har gjennomgått en intern juridisk kvalitetssikring.

2.5 Følges kravene om habilitet?

2.5.1 Vurderingskriterier

For kommunens inngåelse av kontrakter gjelder de alminnelige habilitetsreglene i forvaltningsloven. Anskaffelsesreglene stiller videre krav til objektivitet, etterprøvbarhet og likebehandling i anskaffelsesprosessene.

I kommunens innkjøpshåndbok Kap 1.1 pkt. 4 vises til de alminnelige habilitetsreglene. Videre heter det:

Med mindre det foreligger særlige grunner skal det ikke kjøpes varer og/eller tjenester fra tidligere ansatte før det har gått minst ett år siden fratreden. [...] Tidligere ansatte kan heller ikke opptre som konsulent og/eller representant for leverandør som leverer tjenester innen samme arbeidsfelt som arbeidstaker ivaretok som ansatt i kommunen før det har gått minst ett år siden fratreden. Hvis slike innkjøp likevel foreslås, skal rådmannen/ kommunalsjef avgjøre om særlige grunner foreligger.

Revisjonen legger følgende kriterium til grunn:

- ⇒ Med mindre rådmann eller kommunalsjef fastslår at det foreligger særlige grunner skal det ikke kjøpes tjenester fra leverandører representert av tidligere ansatte før det har gått minst ett år siden fratreden.

2.5.2 Funn/fakta

I 2009 utlyste som nevnt Barneverntjenesten en anbudskonkurranse for inngåelse av rammeavtaler på kjøp av tunge hjelpetiltak. Utlysningen på rammeavtalen ble kunngjort i Doffin⁵² i juni 2009. Det var mulighet for å levere tilbud på inntil 4 kategorier hjelpetiltak, og det skulle inngås rammeavtaler med en eller flere leverandører innenfor de enkelte kategoriene.

Det framkommer av tilbudet til en av leverandørene at avdelingsleder hos leverandøren var ansatt i Bærum barneverntjeneste fram til mai 2009. Vedkommende ble ved siden av sin rolle som avdelingsleder, oppgitt å være blant de aktuelle tiltakspersonene som skulle benyttes i oppdrag for barneverntjenesten.

Denne leverandøren leverte inn tilbud på 2 kategorier tiltak og ble vurdert som 1. prioritet for begge de 2 gruppene.

Etter gjennomgang av dokumentene knyttet til anskaffelsen har revisjonen ikke funnet at spørsmålet knyttet til habilitet og den aktuelle leverandøren har blitt drøftet. Spørsmålet om habilitet ble etter det revisjonen får opplyst ikke tatt opp med kommunalsjef/rådmann.

2.5.3 Revisjonens vurdering

Å inngå avtale med en leverandør hvor nylig avgått ansatt er daglig leder og tilbudt tiltaksperson er etter revisjonens mening klart i strid med kommunens habilitetsregler og skulle under enhver omstendighet vært løftet opp til et høyere beslutningsnivå i kommunen.

⁵² Database for offentlige innkjøp.

Kravene til likebehandling er et bærende hensyn bak reglene om offentlige anskaffelser, og skal sikre at alle leverandører får de samme mulighetene gjennom hele anskaffelsesprosessen. Det er viktig at aktørene har tillit til at alle beslutninger i en anskaffelsesprosess er basert på objektive og saklige grunner og at personlig kjennskap til en leverandør ikke har innvirkning på de beslutninger som fattes.

3. HVILKE TILTAK ER IVERKSATT FOR Å FÅ SAMSVAR MED REGELVERKET?

3.1 Vurderingskriterier

Etter kommuneloven § 23 skal rådmannen sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll⁵³.

For denne problemstillingen legger revisjonen følgende kriterium til grunn:

⇒ Rådmannen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med regelverket.

3.2 Funn/fakta

I 2006 ble ulovlige direkteanskaffelser tatt opp internt i barnevernet. Etter en vurdering av kommuneadvokaten resulterte dette i at det ble satt i gang en anbudsprosess for å innhente tilbud på tunge hjelpetiltak i nærmiljøet. Det ble inngått rammeavtaler for to år med flere leverandører av slike tjenester i 2007. I 2009 ble det gjennomført en ny anbudsprosess om samme tjenester, og inngått avtaler med en rekke firma.

I mars 2010 tok barneverntjenesten initiativ til å få orden på anskaffelse av saksbehandlertjenester. Barnevernssjefen nedsatte 02.03.10 en arbeidsgruppe for å lage kravspesifikasjon og det ble tatt kontakt med anskaffelsesenheten for bistand.

Forvaltningsrevisjonsrapporten *Etterleves anskaffelsesreglene?* i mars 2010⁵⁴ avdekket brudd på anskaffelsesregelverket ved flere tjenestesteder i kommunen bl.a. i Barnevernstjenesten. Kontrollutvalget bad rådmannen følge opp rapportens anbefalinger for å sikre at tjenestestedene følger anskaffelsesreglene. Kommunestyret behandlet i desember 2010 en gjennomgang av rådmannens oppfølging av disse anbefalingene⁵⁵. Av relevante tiltak kan nevnes:

- Etablerte en systemsatt årlig stikkprøvekontroll⁵⁶.
- Etablert ny fullmaktsstruktur for innkjøp etter beløpsgrenser som er lagt inn i kommunens retningslinjer⁵⁷.
- Klargjort reglene for og behandling av unntak fra anskaffelsesregelverket i innkjøpshåndboka⁵⁸.
- Det ble utarbeidet og gjennomført et obligatorisk 3-timerskurs om anskaffelsesregelverket for tjenesteledere med avdekkede avvik. To ledere i barneverntjenesten gjennomførte kurset i 2010.

⁵³ Lov av 25.09.1992 nr.107: Lov om kommuner og fylkeskommuner (Kommuneloven).

⁵⁴ Kommunestyret møte 03.03.10 sak 008/10 *Forvaltningsrevisjonsrapport Etterleves anskaffelsesreglene?*, kontrollutvalget møte 08.02.10 sak 004/10.

⁵⁵ Kommunestyret møte 01.12.10 sak 061/10 *Rådmannens oppfølging av rapporten etterleves anskaffelsesreglene*, kontrollutvalget møte 15.11.10 sak 051/10.

⁵⁶ Mandat – stikkprøvekontroll, J.postID: 10/49409 og Stikkprøvekontroll – anskaffelser – plan for 2. halvår 2010, J.postID: 10/77336..

⁵⁷ Medelt i Tildelingsbrev av 04.02.10 og lagt inn i Innkjøpshåndboken.

⁵⁸ Innkjøpshåndbokens kap. 1.1.

Et sentralt tiltak var at Rådmannen iverksatte en internrevisjon av etterlevelse av anskaffelsesregelverket bl.a. i barnevernet i mai 2010. Internrevisjonen⁵⁹ avdekket bl.a. at barneverntjenesten ikke hadde fulgt anskaffelsesreglene knyttet til *saksbehandlertjenester*⁶⁰. Internrevisjonen fant at tjenestestedet har iverksatt tiltak og har kunnskap om anskaffelser. Barneverntjenesten *har prioritert å starte en prosess med utlysning innen områder ift anskaffelsesbeløpenes størrelse og type tjeneste det er behov for i fremtiden og er innforstått med at de anskaffelser som er under planlegging eller er utlyst gjøres eller er gjort i hht rutinene for dette*⁶¹.

Internrevisjonen anbefalte at nye avtaler burde være etablert i løpet av året. Det ble videre anbefalt at barneverntjenesten måtte sikre at eksisterende avtaler ble sagt opp i tide, slik at anskaffelsespraksisen for saksbehandlertjenester opphørte så snart som mulig.

Det ble utarbeidet en plan for lukking av de avvikene som ble avdekket under revisjonen av barneverntjenesten⁶².

Det ble utlyst konkurranse om saksbehandlertjenester på Doffin i september 2010, med slutføring av forhandlingene 8.november 2010. Barneverntjenesten sa opp alle avtaler med virkning pr. 31.12.2010. Avtalene var ment å være på plass 3.12.2010. Revisjonen får opplyst at det ikke ble inngått kontrakt på grunn av for få og mangelfulle tilbud og at tjenestene derfor ble utlyst på nytt. Avtalene ble forlenget til fra 1.1.med oppsigelse 15.2.2011. Ny konkurransen ble kunngjort i Doffin med frist for innlevering av tilbud 4. januar 2011. Det kom inn tre tilbud, hvorav det ene tilbudet ble avvist på grunn av mangler.

Regelverket for offentlige anskaffelser er fulgt i denne prosessen⁶³. Dette gjelder både med hensyn til kunngjøring, krav til dokumentasjon og med hensyn til krav til skatteattest mv⁶⁴. Ny rammeavtale for saksbehandlertjenester ble undertegnet av rådmannen 17.02.11⁶⁵.

Avtalene med fire private leverandører ble forlenget til medio februar i påvente av ny avtale.. Rådmannen har instruert barneverntjenesten til kun å videreføre avtaler med private konsulenter i forbindelse med saker som er under forberedelse til fylkesnemnda eller av andre grunner er helt nødvendige av hensyn til de barna/familiene det gjelder⁶⁶.

I notatet til sektorutvalg barn og unge⁶⁷ opplyser rådmannen at det vil bli iverksatt arbeide for å rekruttere og beholde dyktige medarbeidere i barnevernet for å kunne redusere bruken av eksterne konsulenter i barneverntjenesten. Dette er i tråd med et av punktene i melding om barnevernets fire satsingsområder. I handlingsprogrammet for 2011 – 2014 er ett av fire resultatmål for barnevernet i 2011⁶⁸:

Barnevernet skal øke andelen egne ansatte og redusere bruk av eksterne konsulenter til saksbehandling.

⁵⁹ Internrevisjonsrapport etter revisjon ved barneverntjenesten, 31.05.10 Bærum kommune ID 2010/8279.

⁶⁰ Det andre avviket var knyttet til vedlikehold og service av maskin og programvare for tjenestens fagsystem.

⁶¹ Sitat fra revisjonsrapporten i mai 2010.

⁶² Internrevisjonsrapport etter revisjon ved barneverntjenesten, Plan for lukking av avvik m.m., 30.06.10 Bærum kommune.

⁶³ Datainnsamlingen til revisjonen ble avsluttet 08.02.11 og kontratsinngåelsen ble gjort den 17.02.11. Revisjonen har derfor ikke vurdert den siste delen av prosessen.

⁶⁴ I et av tilbudene mangler HMS-egenerklæring for leverandøren. Derimot medfølger HMS erklæring for en av konsulentene som har kontrakt med leverandøren.

⁶⁵ Opplyst av Anskaffelsesenheten.

⁶⁶ Notat fra rådmannen av 13.01.11, J.postID 11/6625.

⁶⁷ Sektorutvalg for barn og unge 26.01.10 sak 006/10 Referatsaker/ omdelt i møtet. Nr 3 Orientering om bruk av eksterne konsulenter i barnevernet, J.postID 10/2084.

⁶⁸ Handlingsprogram 2011-2014 Rådmannens grunnlagsdokument, side 65.

Kommunen har per i dag søkt om øremerkede tilskudd til kommunene for inntil 7 stillinger til behandling av barnevernaker⁶⁹ og midler til gjennomføring av kompetansestyrkende tiltak.

3.3 Revisjonens vurdering

Revisjonen mener rådmannen har et klart fokus på etterlevelse av anskaffelsesreglene generelt og spesielt innenfor bl.a. barneverntjenesten. Rådmannen har iverksatt og gjennomført en rekke tiltak for å bedre kommunens etterlevelse av anskaffelsesregelverket.

Rammeavtale for tunge hjelpetiltak og den kommende rammeavtalen for saksbehandlertjenester vil sikre at de største utbetalingene til privat bistand vil skje i tråd med anskaffelsesregelverket.

Det var i desember 2010 seks selskaper som leverte tjenester til barnevernet for mer enn 100 000 som ikke hadde vært gjenstand for konkurranse iht. regelverket. Tre av disse leverer saksbehandlingstjenester.

Rådmannen bør sikre at anskaffelser utenfor rammeavtalene for saksbehandlertjenester/tunge hjelpetiltak er i samsvar med regelverket. Det bør sikres at det innhentes konkurrerende tilbud fra minst tre leverandører der enkeltkontrakter overstiger 100 000 kroner. Rådmannen bør videre sikre at det fortas en konkret vurdering dersom kommunen mener et av unntakene i anskaffelsesregelverket kommer til anvendelse og at dette protokollføres.

Revisjonen mener videre at totalinnkjøpene av *psykolog- og advokattjenester* i barneverntjenesten bør vurderes spesielt. Revisjonen mener kommunen bør vurdere om det er grunnlag for å inngå rammeavtaler for hhv psykologtjenester og advokattjenester.

---

⁶⁹ Sektorutvalg for barn og unge. Møte 07.12.2010, sak 087/10. *Barnevernet – søknad om øremerkede tilskudd til kommunene.*

4. REVISJONENS KONKLUSJON OG ANBEFALINGER

4.1 Konklusjon

Kontrollutvalget ville undersøke om barnevernets bruk av bistand var i samsvar med anskaffelsesregelverket.

Undersøkelsens hovedfunn:

- Barneverntjenesten har foretatt anskaffelser av saksbehandlertjenester i strid med anskaffelsesregelverket.
- Enkelte andre innkjøp har vært gjennomført uten å følge anskaffelsesregelverket.
- Det er nå gjennomført konkurranse for saksbehandlertjenester og disse anskaffelsene er nå i samsvar med regelverket.
- Barneverntjenesten har brutt reglene for karenstid⁷⁰ for tidligere ansatte.

14 leverandører til Barnevernstjenesten fikk utbetalt mer enn 100 000.- i 2010. Av disse har 9 inngått rammeavtaler for *tunge hjelpetiltak* i samsvar med regelverket.

Barneverntjenesten kjøpte *saksbehandlertjenester* i strid med regelverket fra tre firma. To av disse leverandørene hadde utbetalinger på over 500.000 kroner. Verken anskaffelsesregelverket eller interne retningslinjer er fulgt for disse anskaffelsene. Barneverntjenesten tok selv initiativ til å starte en anskaffelsesprosess iht. regelverket i mars 2010. Manglende overholdelse av regelverket ble også påpekt i rådmannens internrevisjon mai 2010. Regelverket for offentlige anskaffelser er fulgt i denne prosessen. Ny rammeavtale for saksbehandlertjenester ble undertegnet av rådmannen 17.02.11.

Også to andre innkjøp har vært gjennomført uten å følge anskaffelsesregelverket. For ett av disse kan revisjonen ikke utelukke at det kunne vært grunnlag for å anvende et av unntakene i regelverket. Bruk av unntaksbestemmelsen krever imidlertid at det foretas en konkret vurdering som kvalitetssikres av anskaffelsesenheten eller kommuneadvokat. Vurderingen skal også protokollføres.

Innkjøp fra en psykolog viser også brudd på regelverket. Revisjonen mener at totalinnkjøpene av psykologtjenester og advokattjenester i barneverntjenesten bør vurderes spesielt. Innkjøp av slike tjenester er gjennomført som en rekke mindre innkjøp, men for begge kategorier ble det innkjøpt tjenester for over 500 000 kroner totalt. Kommunen bør vurdere om det er grunnlag for å inngå rammeavtaler for disse tjenestene.

I kommunens innkjøpshåndbok er det nedfelt retningslinjer som skal sikre at personlig kjennskap til en leverandør ikke skal ha innvirkning på beslutninger som fattes. Revisjonens gjennomgang viser at en leverandør av tunge hjelpetiltak oppga å ha en avdelingsleder/tiltaksperson som nylig hadde fratrudd sin stilling i barneverntjenesten. Revisjonen kan ikke se at spørsmålet om habilitet er blitt tatt opp med kommunalsjef/rådmann. Revisjonen mener dette er klart i strid med kommunens retningslinjer for karenstid.

---

⁷⁰ Kommunens innkjøpshåndbok Kap 1.1 pkt. 4.

4.2 Anbefalinger

1. Rådmannen bør påse at innkjøp utenfor inngåtte rammeavtaler følger anskaffelsesregelverkets krav om konkurranse og eventuelt at unntak protokollføres
2. Rådmannen bør vurdere å inngå rammeavtaler for visse psykologtjenester og advokattjenester.
3. Rådmannen bør sikre at karanteneklausulen etterleveres i barneverntjenesten.

KILDEHENVISNINGER

Brev av 21.01 2008 fra Fornyings- og administrasjonsdepartementet.

Database for offentlige innkjøp (Doffin).

Dragsten, Marianne H. (2006): *Håndbok i offentlige anskaffelser*. Universitetsforlaget.

Erik Tangen. *Inngikk ulovlige kontrakter*. I: Budstikka. 4. jan. 2011.

Forskrift av 07.04.2006 nr 402: *Forskrift om offentlige anskaffelser* (anskaffelsesforskriften)

Handlingsprogram 2011-2014 Rådmannens grunnlagsdokument, Bærum kommune.

Innkjøpshåndboka, Bærum kommune.

Internrevisjonsrapport etter revisjon ved barneverntjenesten, 31.05.10 Bærum kommune ID 2010/8279.

Internrevisjonsrapport etter revisjon ved barneverntjenesten, Plan for lukking av avvik m.m., 30.06.10, Bærum kommune.

Klagenemnda for offentlige anskaffelser (Kofa).

Kommunestyret møte 01.12.10 sak 061/10 *Rådmannens oppfølging av rapporten etterleves anskaffelsesreglene*, kontrollutvalget møte 15.11.10 sak 051/10.

Kommunestyret møte 03.03.10 sak 008/10 *Forvaltningsrevisjonsrapport Etterleves anskaffelsesreglene?*, kontrollutvalget møte 08.02.10 sak 004/10.

Kommunestyret møte 03.03.10 sak 008/10 *Forvaltningsrevisjonsrapport Etterleves anskaffelsesreglene?*

Kontrollutvalget møte 07.02.11 sak 00/11...

Kontrollutvalget møte 08.02.10. Sak 004/10: *Forvaltningsrevisjonsrapport Etterleves anskaffelsesregelene?*

Kontrollutvalget møte 13.12.10, sak 059/10 *Forvaltningsrevisjon tidsfrister prosjektene i 2011*.

Lov av 16.07.1999 nr. 69: *Lov om offentlige anskaffelser* (anskaffelsesloven).

Lov av 17.07.1992 nr. 100: *Lov om barneverntjenester* (barnevernloven).

Lov av 25.09.1992 nr.107: *Lov om kommuner og fylkeskommuner*: (Kommuneloven).

Mandat – stikkprøvekontroll, J.postID: 10/49409, Bærum kommune.

Notat fra rådmannen av 13.01.11 (svar på oppstartsbrev til denne undersøkelsen), J.postID 11/6625, Bærum kommune.

Rundskriv Q-06/2007 fra Barne- og likestillingsdepartementet. Oppgave- og ansvarsfordeling mellom kommuner og statlige barnevernmyndigheter – herunder om betalingsordninger i barnevernet.

Sektorutvalg for barn og unge 26.01.10 sak 006/10 *Referatsaker/ omdelt i møtet*. Nr 3 Notat: *Orientering om bruk av eksterne konsulenter i barnevernet*, J.postID 10/2084, Bærum kommune.

Sektorutvalg for barn og unge møte 07.12.2010, sak 087/10. *Barnevernet – søknad om øremerkede tilskudd til kommunene*.

Standard for forvaltningsrevisjon organisert som prosjekt (RSK 001) Norges Kommunerevisorforbund 23.05.05.

Stikkprøvekontroll – anskaffelser – plan for 2. halvår 2010, J.postID: 10/77336, Bærum kommune.

Tildelingsbrev av 04.02.10, Bærum kommune.

Veileder til reglene om offentlig støtte, Fornyings- og administrasjonsdepartementet november 2006.

RÅDMANNENS HØRINGSSVAR

NOTAT

Dato: **22.02.2011**
Arkivkode: **N-011.7**
J.postID: **11/27257**
Arkivsaksnr: **10/25096**

Til:

Morten Mjøltnes

Fra:

Nitika Dhall

Vedrørende: **Høring forvaltningsrevisjon om anskaffelser i barnevernet**

Det vises til forvaltningsrevisjonsrapport av 22.02.11 vedr. barnevernets anskaffelser.

Rådmannen har fokusert på etterlevelse av anskaffelsesregler innenfor barnevernet siden kommunerevisjonen presenterte sin forvaltningsrevisjonsrapport i mars 2010. Hovedfunnene i revisjonsrapporten sammenfaller i stor grad med de funnene som ble gjort av rådmannens internrevisjon i mai 2010. Som en følge av internrevisjonen ble det utarbeidet en egen handlingsplan for å lukke avvikene. I tillegg ble det iverksatt en rekke tiltak for å sikre etterlevelse av regelverket, noe som også fremgår av revisjonens rapport. Dessverre har det vist seg at ikke alle avvikene ble lukket i henhold til planen. Imidlertid er det nå inngått rammeavtale for saksbehandlertjenester. Barnevernet arbeider med en plan for å vurdere og gjennomføre anskaffelser på øvrige aktuelle områder.

Rådmannen har følgende kommentarer til anbefalingene i rapporten:

- 1. Rådmannen bør påse at innkjøp utenfor inngåtte rammeavtaler følger anskaffelsesregelverkets krav om konkurranse og eventuelt at unntak protokollføres*

Rådmannen har i hovedsak følgende muligheter for å påse ovennevnte:

- Tilrettelegge for rutiner og retningslinjer, slik det er gjort i innkjøpshåndboken.
- Følge opp etterlevelse av rutiner ved å foreta stikkprøvekontroll. Rådmannen vil øke omfang av stikkprøvekontrollene.

For å øke bevissthet og ansvarliggjøre tjenestestedene har rådmannen i 2011 innført et punkt om internkontroll i resultatavtalene til kommunalsjefene. Der fremgår det følgende:

Kommunalsjefene/direktørene har ansvar for etablere og følge opp et internkontrollsystem som skal sikre følgende:

- *Målrettet og kostnadseffektiv drift*
- *Pålitelig rapportering*
- *Overholdelse av gjeldende lover og regler*

I tillegg er ansvar for å følge anskaffelsesreglementet tydeliggjort i budsjettfullmaktene til kommunalsjefene for 2011. Det fremgår bl.a. at bruk av unntaksbestemmelsen må godkjennes av rådmannen etter råd fra kommuneadvokaten eller anskaffelsesenheten. Budsjettfullmaktene er under arbeid og vil bli ferdigstilt i løpet av uke 9/2011.

2. Rådmannen bør vurdere å inngå rammeavtaler for visse psykologtjenester og advokattjenester.

Rådmannen vil vurdere å inngå rammeavtaler for psykologtjenester og advokattjenester. Dette må utredes nærmere for å se om det dette lar seg gjennomføre i praksis, særskilt når det gjelder psykologtjenester. Norsk psykologforening har en liste over godkjente sakkyndige i barn- og familiesaker som barnvernstjenesten må bruke i sine saker. Psykologene kan ha ulike spesialiteter, eksempelvis, overgrep, mishandling osv. Hvorvidt en rammeavtale kan dekke behovene til barnevernet må derfor vurderes nærmere.

3. Rådmannen bør sikre at karanteneklausulen etterleves i barnevernstjenesten.

Kommunen har tydelige regler knyttet til kjøp av varer og tjenester fra tidligere ansatte i sin innkjøpshåndbok. Barnevernet har ved en feil ikke overholdt regelverket på dette punktet. Rådmannen vil iverksette informasjonstiltak for å påminne ansatte om karantenereregler.

Med hilsen

Marit Langfeldt Ege
rådmannen

REVISJONENS BEMERKNINGER

Revisjonen har ingen bemerkninger til rådmannens høringssvar.